

PAGINA 3

Zuster Emmanuelle fietste naar Jeruzalem

PAGINA 5

YMCA neemt rol familie op zich

PAGINA 8

ChristenUnie wil van Spuiforum af

EN VERDER Vliegende start nieuwe kerk C3 ■ Mini-scheepje voor Oude Kerk Scheveningen ■ Boze leden PGG vechten kerksluiting aan

'De kracht gaat uit van de lamp van de ziel.'

Gewapend met een kaarsje

Vredesgebed in kindertaal

SPIRITUALITEIT Kinderen van de Eerste Nederlandse Montessorischool branden een lichtje voor oorlogsslachtoffers.

ELKE DAG, OM ELF UUR, STAAN kinderen van de Eerste Nederlandse Montessorischool deze weken een minuut stil bij de vluchtelingen uit Syrië. 'Ik denk dan aan alle verdrietige mensen', zegt een leerling na afloop. 'Ik wil niet dat mensen elkaar ongelukkig maken. Hopelijk gaat de oorlog gauw voorbij, voor de mensen die goede en foute dingen doen.' Een gebed in kindertaal.

Esseline van de Sande, moeder van een schoolgaande zoon, kwam bij juf Ingrid Valk met het voorstel om een kaarsje in de klas te branden. Ze woonde jarenlang in Syrië en keert er regelmatig terug. 'Ik was er net na de chemische aanval. Toen dacht ik: genoeg is genoeg. Er gaat een moreel appèl uit van de slachtoffers. Iedereen kan helpen.'

Lees verder op pagina 2

Beestenboel in Elandstraatkerk

'Kom maar, muisje!'

GEBLAF EN GEKWETTER, GEMAUW EN gemekker. Eens per jaar, rond Dierendag, mogen baasjes hun beestjes in de Elandstraatkerk laten zegenen. Het is een traditie geworden. De eerste Werelddierendag in 1930 werd op touw gezet door verenigingen voor het dierenwelzijn. Die dachten bij het bepalen van de datum aan de feestdag van Sint Franciscus van Assisi. De monnik bekommerde zich om armen, maar ook om planten en dieren. De legende gaat dat hij preekte tot de vogels.

DIERENVIERING: ZONDAG 6 OKTOBER, 14:30 UUR. ELANDSTRAATKERK.

Een drankje met Haagse Russisch-orthodoxen

Russen zien homo's als staatsvijanden

REPORTAGE Dit jaar vieren Rusland en Nederland hun gedeelde geschiedenis en toekomst. Een goede aanleiding om aan te schuiven na een Russisch-orthodoxe kerkdienst. Vader Nikon legt uit waarom Poetin niet gediend is van demonstrerende homoseksuelen.

'KOM, EET MET ONS MEE!' VADER Nikon, priester van de Russisch-orthodoxe kerk, gebaart dat ik mag plaatsnemen aan de feesttafel. Hier, in zijn parochiehuis aan de Sweelincstraat, genieten gelovigen elke zondag na de viering van hartige broodjes en rijke salades. 'Neem je ook wat wijn?', vraagt tafelgenoot Guram Kochibrolashvili. Om half twee 's middags benevelt de ge-

meenschap mij door haar genereuze gastvrijheid. De Russisch-orthodoxe kerk van de Heilige Maria Magdalena bevindt zich

'Ons onderonsje duurde maar twee minuten'

even verderop, in de Obrechtstraat. Het kerkzilver, de religieuze geschriften en de gewaden behoorden ooit tot de bruidsschat van koning Willem II aan de Russische Anna Paulowna. Rusland nodigde Nederland dit jaar uit om aan die oude diplomatieke liefde nieuwe glans te geven. Staatslieden en zakenlui schudden handjes. Burgers proeven

In de Russisch-orthodoxe kerk van de Heilige Maria Magdalena.

met tentoonstellingen van elkaars cultuur.

Ochtendgymnastiek

'Heerlijk, even bijkomen', puft tafelgenoot Guram volstaan. 'De viering duurde vandaag maar twee uur – op feestdagen het dubbele – maar toch voel ik het in mijn benen. Zitten is er niet bij.'

Aan het eind van de viering heb je ochtendgymnastiek wel gehad. In onze kerk is het onmogelijk om in slaap te vallen.'

Dat de kerkgangers – wekelijks zo'n veertig tot tachtig – overall vandaan komen, volgens vader Nikon vooral uit

Lees verder op pagina 2

Favoriete bijbelverhalen

Drie Hagenaars vertellen op pagina 1 en 2 welke drie bijbelverhalen zij het meest inspirerend vinden. En waarom.

Gladys Hendriks, lid van de Church of Our Saviour (Bezuidenhout), vertelt hoe bijbelverhalen haar leven veranderden.

1: Jezus loopt over het water

Jezus liep in het donker over het water, naar zijn leerlingen in een boot. Ook Petrus kon, dankzij zijn geloof, over het water lopen. Maar toen hij bang werd, zonk hij. Jezus greep hem vast en zei: 'Kleingelovige, waarom heb je getwijfeld?' De wind ging liggen. Vaak ben ik bang geweest om naar het donker te zinken. Maar dit verhaal leerde mij om de Heer redding te vragen. Het verhaal heeft zich bewezen: God komt mij tegemoet en haalt mij naar boven. Als wij werkelijk voor God openstaan, dus op hem vertrouwen, kunnen we schoonheid en vrede in het leven zien.

2: Sara krijgt een zoon

God beloofde Sara dat ze een kind zou krijgen. Aan-

'Hij haalt mij altijd weer naar boven'

vankelijk geloofde ze het niet omdat ze al op leeftijd was. Maar toen God aan Sara vroeg: 'Is er iets te moeilijk voor de Heer?', stelde Sara haar vertrouwen in hem en kreeg ze een zoon.

Niet lang geleden ervoer ik hetzelfde als Sara. Ik kreeg het slechte bericht dat mijn echtgenoot kanker had. Mijn ongerustheid en angst werden een obstakel voor het vertrouwen dat God hem zou kunnen genezen. Maar toen ging ik bidden en geloven dat God mijn verdriet zou horen. Hij deed het! Mijn man heeft geen kanker meer.

3: Belofte aan Abraham

God zei Abraham dat zijn nageslacht talrijk zou worden. Hij maakte zijn belofte waar. Dit verhaal maakt mij bewust van alle zegeningen die ikzelf, vooral de laatste tijd, heb ontvangen. In het verleden was ik erg zwak. Ik zocht altijd hulp op de verkeerde plaatsen. Mijn leven veranderde toen ik God bad om van mij een beter mens te maken, om spiritueel te groeien en om mij te leiden door de Heilige Geest. Het is moeilijk te beseffen hoeveel ik heb doorstaan, hoeveel geduld God heeft gehad en hoeveel innerlijke vrede ik heb gekregen.

Kinderen 'bidden' voor vrede

Vervolg van pagina 1

pen. Wij ook, in het westen? Jazeker. Helaas laten "de media" alleen het licht vallen op militaire oplossingen, die bemoeilijkt worden door belangenverschillen tussen voor- en tegenstanders. Waar is ons geloof in vreedzaam geweld gebleven? Hoe teleurstellend, dat zelfs het Interkerkelijk Vredesberaad - een christelijke vredesbeweging nota bene! - instemde met bombardementen.

Lamp van de ziel

'Ik las dat de nazi's in hun dagboeken speculeerden over een "geheim wapen" van de Britten. Elke militaire actie mislukte altijd op hetzelfde tijdstip. Namelijk wanneer de Britten met

vele anderen een kaarsje aanstaken. Toen ging er een lichtje bij me branden. Ik dacht: wij kunnen dat ook. Waarom zouden wij, gewapend met licht, geen geweld kunnen bestrijden?'

Eén brandend kaarsje is genoeg. Van de Sande: 'De kracht gaat niet uit van de lichten die in het oog vallen. De kracht gaat uit van de lamp van de ziel, waarmee ieder van goede wil zijn vrede kan uitstralen naar mensen die nu in de schaduw van hun leven staan.' Syriërs vertellen haar dat zij zich beemoedigd voelen in de wetenschap dat er kaarsjes voor hen branden.

ROBERT REIJNS

advertentie

Gabriël Financiële Bescherming,
voor oprecht financieel advies en hypotheek.

Telefoon: 070-2600798.
Website: www.gabrielfb.nl

Gabriël

FINANCIËLE BESCHERMING

Favoriete bijbelverhalen

'Maranatha is mijn mantra'

Johannes Borger, die ter kerke gaat in de protestantse Bosbeskapel (Vruchtenbuurt), vertelt hoe Jezus' leven het verhaal is van een spirituele reis.

1: David verslaat Goliath

Dit prachtige verhaal sprak mij als kind al aan. Een verhaal dat voeding geeft aan het romantische idee van 'de eenzame held', dat diep in ons bewustzijn verankerd is. Kijk maar hoe

Davids verhaal gaat over moed en godsvertrouwen

Michelangelo met zijn enorme David de emancipatie van de mens uitbeeldde. Voor mij echter is het altijd een verhaal geweest over moed en godsvertrouwen. Het vertrouwen dat ik er niet alleen voor sta. Zoals David zich oefende in gevecht, heb ik gaandeweg het belang van de geestelijke oefening geleerd. Door stil te worden, wil ik mij dagelijks opnieuw openen voor dat godsvertrouwen.

2: Weg, waarheid en leven

In mijn jeugd was geloof een aaneenrijging van verhalen en wijze uitspra-

ken, van woorden en beelden. En van dogma's, die mijn geloof stutten. Pas veel later ben ik gaan inzien dat Jezus' leven ook het verhaal is van een spirituele reis. Een van de ijkpunten in dat verhaal is ongetwijfeld zijn besef van eenheid met de Vader, wanneer hij zegt: 'Ik ben de weg, de waarheid en het leven.' Veel kerken menen dat Jezus die stelling alleen op zichzelf betreft. Maar ik vat zijn uitspraak op als een uitnodiging voor iedereen, om te groeien in diezelfde eenheid met de Vader, de Aanwezige en Onnoembare, met de Bron in onszelf.

3: Maranatha

Dit is een Aramees woord en een verhaal op zichzelf. Het is een van de oudste gebedswoorden en betekent 'Heer Jezus kom'. Maranatha is tevens het laatste woord in de Bijbel. Het drukt mijn verlangen uit naar Hem. Als ik stil bid oftewel mediteer, gebruik ik dit woord als mantra. Dat helpt mij om mijn aandacht te richten en niet voortdurend achter mijn gedachten, gevoelens, (religieuze) ideeën en fantasieën aan te gaan. Om van binnen steeds stiller te worden voor zijn Aanwezigheid. Om de weg naar binnen te gaan - van het hoofd af te dalen naar het hart.

Schilderij van een apocalyptisch beeld. Maranatha: 'Heer Jezus, kom'.

Favoriete bijbelverhalen

'Zou ik de Samaritaan zelf geholpen hebben?'

Rien Sprong, bezoeker van de Evangelisch-Lutherse kerk (centrum) vertelt over waar hij geen genoeg van krijgt: lessen en puzzels.

1: Schepping en eerste mens

Vroeger maakten de scheppingsverhalen mij weemoedig. Jammer dat de mens verprutst wat God zo mooi heeft gemaakt, dacht ik. Maar gaandeweg in mijn leven kreeg het verhaal een diepere betekenis. God staat aan het begin van alles. Hij neemt initiatief in het scheppen en zoekt als eerste de mens op, die zijn leven optuigt met eigenwijze verwachtingen en dito teleurstellingen. Altijd weer biedt God een weg door het leven. Daar krijg ik geen genoeg van.

2: God in de stilte

Hoe goed Elia ook Gods zaak wil behartigen, alles werkt averechts uit. In de woestijn kijkt hij uit naar een teken van God. Dat vind ik herkenbaar. Soms hoop ik dat er een antwoord uit de hemel komt, opdat we niet altijd zo blijven twijfelen. We zien dat God zijn aanwezigheid uitgerekend op dat moment niet laat gelden met toeters en bellen. Hij verschijnt aan Elia in de stilte. Het verhaal leert dat ik moet ophouden met mijn eigen geraas, en mij moet openstellen voor het onverwachte. Dat is een levenslange les.

3: Barmhartige Samaritaan

Je moet je niet afvragen 'wie is mijn naaste?', maar wel: 'voor wie ben ik zijn naaste?'. Ik zie de priester en Leviet steeds weer voorbijkomen. Vroeger

vond ik ze hypocriet. Maar zou ik de Samaritaan zelf wel geholpen hebben? Er zijn altijd redenen om de helpende hand aan een ander over te laten. Er is zoveel dat om onze aandacht en

Soms hoop ik dat er een antwoord uit de hemel komt

hulp schreeuwt. Je moet dan vaak kiezen wie je helpt. Dat maakt je er vaak pijnlijk bewust van dat je gewoon niet iedereen kunt helpen. Afijn, die Samaritaan droeg zijn werk ook weer over aan de herbergier. Doen wat je kunt en laten wat een ander kan: dat blijft een puzzel voor me.

'Voor wie ben ik zijn naaste?'

Haagse Russisch-orthodoxen

Vervolg van pagina 1

ex-Sovjetlanden, blijkt uit het gevarieerde tafelgezelschap. Er is een Oekraïner, een Bulgaar. Guram is Georgisch. 'De koördirigent, mijn vrouw en een handjevol niet aanwezige aangevonden zijn Nederlands', vertelt hij. 'Er komen ook steeds meer Grieken bij. Russen zijn hier in de minderheid. Wel eet de vice-ambassadeur van Rusland vandaag met ons mee.'

IJzig

De woonkamer van vader Nikon heeft een majestueuze uitstraling. Eikenhouten meubels en Delfts blauw porselein sieren het vertrek. Aan de muur prijken drie afbeeldingen van staatschoude. Op de linkerfoto legt Beatrix haar hand in die van vader Nikon. Hij sprak de prinses laatst nog bij een Russisch concert. 'We zijn kennissen'. Daarnaast hangt het portret van patriarch Kirill II, geestelijk leider van de Russisch-orthodoxe kerk.

Rechts van de kerkvorst kijkt een machthebber ijzig uit zijn ogen. 'Ons

onderonsje in Rotterdam duurde slechts twee minuten hoor. Maar langer had het staatshoofd niet nodig om zijn hartelijkheid op gepaste wijze te uiten.' President Poetin is de grootste aandeelhouder van Summa Group, een vennootschap die dit jaar drieënhalf miljard euro in de Rotter-

'Wat aardig van de president om onze restauratie te betalen'

damse olie- en gasindustrie investeerde. 'Binnenkort komt iemand van Monumentenzorg hier langs voor een kostenschattig, om het pand te renoveren. Summa Group betaalt. Wat aardig van de president.'

Westers tenue

Dan komt de Russische anti-homowet ter sprake. Bederven de Nederlandse

Israël, wiens beloofde land?

Twee kerken schenken aandacht aan het conflict tussen de bevolkingsgroepen in Israël. Predikant Ruud Stiemer, gepromoveerd op een proefschrift over zendingsman Johannes Verkuyl, vertelt in de Kruispuntkerk over Verkuyls verzoeningsvisie op de kwestie Israël-Palestina. Emeritus-predikant J. Winter houdt in de Christus Triumfatorkerk een inleiding over de landbelofte aan Israël in bijbels perspectief.

ZONDAG 6 OKTOBER, 15 UUR.

WOENSDAG 23 OKTOBER, 20 UUR.

advertentie

Reinoud Schoemaker,
LETSELSCHADE ADVOCaat
Uw letsel mijn zorg
070 - 40 43 34 6
ADVOCaat@REINBOUDSCHOEMAKER.NL
WWW.REINBOUDSCHOEMAKER.NL

protesten de feestvreugde van de goede betrekkingen? Als antwoord strijkt vader Nikon met zijn handen valse klanken op een denkbeeldige viool. 'Hoor je? Ieee...'. Zo klinkt het geluid van westerse media. Ze verspreiden valse berichten. Feit is, dat homoseksuelen in de privésfeer mogen doen wat ze willen. Maar dat Poetin wil ingrijpen tegen demonstraties door wie dan ook, getuigt van een gepaste kennis van de Russische mentaliteit. Hij wil voorkomen dat opstanden escale-

ren. Eeuwenlang hebben Scandinaviërs, Tartaren en andere overheersers hun manier van leven aan ons opgelegd. Daardoor zijn reacties op een dreigende cultuurwending vaak nogal temperamentvol, zo niet agressief. Sommige Russen kunnen het bloed van homoseksuele demonstranten wel drinken. Die worden gezien als soldaten in een westers tenue. Overigens komen in deze kerk ook homo's. Ze zijn van harte welkom. Ik heb niets tegen hen. Maar alleen homo's die toegeven dat ze hun zonde niet kunnen bedwingen, mogen ter communie gaan.'

ROBERT REIJNS

IN EEN HOFJESWONING IN HET Bezuidenhout woont zuster Emmanuelle. Ze is als non verbonden aan de internationale Gemeente van Jeruzalem en gaat ter kerke in de Engelstalige Church of Our Saviour. Weinig merkwaardigs aan. Maar wie haar hoort vertellen over haar fietsreis naar het Heilige Land, enkele jaren terug, kan zich alleen maar verbazen.

Geen vliegmachine

Twaalf landkaarten, een goede fiets, vier maanden vrij en tien kilo bagage: dat heb je, afgaande op haar reis, nodig om Jeruzalem te bereiken. En natuurlijk wat bewegingsoefeningen vooraf. 'Na een rondje Loosduinen vond ik dat ik wel genoeg getraind had om in Jeruzalem aan te komen.' Sommige vrienden wezen de zuster de weg naar een psychiatrische inrich-

'De motorpunker had mijn koffie al betaald'

ting toen zij – een vrouw op leeftijd – bekendmaakte op een stalen ros 3.500 kilometer te willen afleggen. 'In een vliegmachine ervaar je niet hoe het is om volledig afhankelijk te zijn van de goedheid van de mens.' Zonder onderdak te regelen of routes uit te stippelen vertrok zij.

Eenzaam, nooit alleen

'Ik begon mijn dag vaak rond vijf uur om de verzengende hitte voor te zijn. De schoonheid waarmee Gods majesteit zo vroeg in de natuur ontluikt, ontroerde mij. Ik kreeg de Zwitserse Alpen als decor voor een zangspel waarin vogels en andere dieren mij de mooiste symfonieën lieten horen. Ik voelde mij dankbaar. Soms maakte die grootsheid mij zo nietig, dat ik eenzaamheid voelde.'

Eenzaam, maar nooit alleen. 'Aan gesprekken met voorbijgangers geen gebrek. "Bent u alleen?", vroegen ze dan. Nee hoor, bekende ik altijd. Want ik voelde mij door de Allerhoogste gedra-

Haagse non op leeftijd fietste naar Jeruzalem

Een leuke band net voor de fietsenwinkel

INTERVIEW Zuster Emmanuelle, een non op leeftijd uit het Bezuidenhout, fietste 3.500 kilometer naar Jeruzalem. 'Na een rondje Loosduinen vond ik dat ik wel genoeg getraind had.' De Allerhoogste, engelen en biddende parochianen gaven haar vleugels.

Zuster Emmanuelle fietst moedig voorwaarts, 'gedragen door de Allerhoogste'.

gen en door een schare engelen beschermd. En de parochianen die voor mij baden, gaven mij vleugels. Ik geloof in de betekenis van mijn naam: "God is met ons".'

Blingbling

'De waardevolste ervaringen beleefde ik vaak met alternatief ogende figu-

ren. Ik stapte een café binnen, bestelde een koffie en ging naar het toilet. Aan de bar zat een motorpunker met ijzers in z'n neus, rood haar en veel blingbling om zijn hals. Toen ik wilde afrekenen, bleek hij al voor mij betaald te hebben. Ik ontmoette ook zwervers, illegalen en prostituees die mij alles aanboden wat ze bezaten: oprechte belangstel-

ling, medeleven of een croissantje.' Vooral wanneer het even tegenzat, waren zulke ontmoetingen soms zelfs wonderbaarlijk. 'Toevallig kreeg ik mijn leuke banden nooit in een bos, maar altijd op christelijke plaatsen, waar iemand mijn band gratis wilde plakken. Voor een fietsenwinkel, bijvoorbeeld.

Het grootste wonder gebeurde toen ik voor een lange, donkere tunnel stond. Ik was als de dood, maar moest er toch doorheen. God sta mij bij, dacht ik. Voordat ik ging, draaide ik mij nog even om. Uit het niets verschenen twee wielrenners. "Fietst u maar in ons midden, mevrouw, en maakt u zich vooral niet ongerust", zeiden ze. Ze spraken wel heel krom Italiaans. Het bleken Nederlanders.' Wonderen zijn helemaal niet zo bovennatuurlijk als we vaak denken, leerde de zuster. 'God maakt ze mogelijk, mensen maken ze waar.'

Eureka

Hoe vond Emmanuelle gastvrijheid voor de nacht? Meestal klopte ze aan bij parochies en kloosters. 'Met wisse-

'Als ik echt niets vond, sliep ik op het politiebureau'

lend succes', lacht ze. 'Ik kwam aan in een Grieks gehucht en vroeg waar de priester van het hermetisch afgesloten dorpskerkje was. De man baadde net in zee. Toen hij een uur later arriveerde, stelde ik mij voor en vroeg om een beschut plekje. "Hier is niks", knorde de priester, "maar zestien kilometer

verderop wel." Ik was doodmoe en vertikte het mij te verroeren. Hij moest en zou mij helpen. Maar een non-met-fiets-richting-Israël hospiteren? Nee, dat was een brug te ver. Hij begon onrustig op z'n linker en rechterbeen te hinken. "Wilt u in de kerk slapen?", vroeg hij uiteindelijk. Eureka, ik was gered.

'Ik droom van een ontbijtje met paus Franciscus'

Een pastoor uit Luxemburg, *le père René*, was een echte gentleman. Hij betaalde mijn hotelkamer en deed alsof dat de gewoonste zaak ter wereld was. Ik overnachtte ook vaak in ziekenhuizen en soms, als ik echt niks kon vinden, op het politiebureau.'

Liefde werkt genezend

Drieënhalve maand later vond ze haar bestemming en een nieuwe levensles. 'Voor de verschoppelingen van onze samenleving, hebben mij nieuwe gezichten van God laten zien. Ze hebben mij iets nieuws geleerd over mijzelf en de mensheid. Zo werkt verlossing. Dan nog iets. Sommigen zoeken hulp bij een psycholoog. Ik ben ervan overtuigd dat ook een pelgrimstocht hen beter kan maken. Want liefde werkt genezend en pelgrims geven haar door.'

Zuster Emmanuelle werd gesponsord door parochieleden en bedrijven ten behoeve van een kapel in de Bezuidenhoutse kerk waar nu eucharistievieringen, stiltemeditaties en doopvieringen worden gehouden. Haar volgende pelgrimage? 'Ik droom van een ontbijtje met paus Franciscus.'

ROBERT REIJNS

Excursie naar verborgen plekjes

Een weg zonder genade

REPORTAGE De gedachte dat we het geluk in ons binnenste kunnen vinden is ongekend populair. Het esoterisch christendom wint aan terrein, ook in Den Haag.

IN EEN SCHITTEREND ART NOUVEAU-pand aan de Hoogstraat hebben Sis Josip en zijn vrouw Conti Hermet een atelier, 'Sis Josip' genaamd. Tegen een decor van abstracte schilderijen, fotografische werken en enkele olieverf doeken laat Sis Josip 'vrije geesten' kennismaken met het esoterisch christendom.

'Het verborgene'

Na een jarenlange zoektocht naar het antwoord op de vraag wat onvoorwaardelijke schoonheid is, kwam Josip uit bij de esoterie.

Het woord esoterie is afgeleid van een

Frank Tuinstra gelooft in goddelijke vonken en geestelijke wezens.

gen 'goddelijke vonk', iets wat esoteristen het christusbewustzijn noemen.

Josip wil zijn kunst laten dienen als spil tussen religie, wetenschap en filosofie. De galerie moet bezoekers inspireren bij hun zoektocht naar waarheid. Frank Tuinstra, een goede bekende in Haagse esoterische kringen, gebruikt dit decor daarom regelmatig voor lezingen over esoterisch christendom. Vandaag bijvoorbeeld neemt hij enkele belangstellenden mee op ontdekkings- tocht door de esoterie en haar verhouding tot de christelijke traditie. Een

driemanschap is hiervoor speciaal uit Brussel afgereisd.

Eeuwig

'De esoterie', aldus Tuinstra, 'moet uitmonden in de transformatie van de mens tot een geestelijk wezen'. Volgens hem vertelt het Nieuwe Testa-

'Begin als homo sapiens, evolueer tot homo spiritualis'

ment hoe de mens zich van zijn oude zelf moet ontdoen om als een nieuw, vergeestelijkt wezen te herleven. Paulus omschrijft dit als "jezelf kruisigen" en "jezelf bekleden met Christus". Tuinstra noemt het een compleet herscheppingsproces waarin de mens 'begint als homo sapiens en eindigt als homo spiritualis.'

'Jezus is een booschapper van de Eeuwige Wijsheid', zegt Tuinstra, 'op eenzelfde manier als Boeddha en Krishna dit zijn. Hij heeft ons de weg geopend die de mens moet gaan. Zijn levensverhaal vormt een allegorie op de weg die ieder mens zelf moet afleggen naar de vervolmaking.' Volgens Tuinstra zijn de teksten, gezangen en rituele handelingen van een rooms-katholieke, Latijnse hoogmis nauw verwant met gebruiken die bin-

nen andere wijsheidstradities gangbaar waren in de begintijd van het christendom. Van Romeinse godsdienstvieringen tot oosterse mystiek ziet Tuinstra overeenkomstige gebruiken die voor hem onomstotelijk de universaliteit van de Eeuwige Wijsheid aantonen.

Op eigen kracht

Deze veronderstelde universaliteit lijkt de esoterie in sommige opzichten een wel erg grote mate van vrijheid te verschaffen ten opzichte van de bronnen waaruit zij put. Sommige onderdelen van de christelijke leer lenen zich goed voor de ideeën die de esoterie voorstaat, maar andere weerspreken haar in de kern. De oplossing voor dit probleem, namelijk het 'gebruik' van uitsluitend de haar welgevallige onderdelen binnen het christendom, is niet altijd even bevredigend en overtuigend.

In de klassieke theologie wordt 'verlossing' bijvoorbeeld opgevat als een genadegave, iets dat je van God krijgt. Maar volgens de esoterie ben je pas 'verlost' wanneer je bij het eindstation van een spiritueel proces bent aangeland. Het is een weg die je geheel op eigen kracht af moet leggen, een weg zonder genade.

AAD HOOGDIJN

advertentie

Luther inspirator voor katholieken

MAARTEN LUTHER, EEN VAN DE GRONDLegers van de Reformatie, werd door katholieken lange tijd als een ketter beschouwd. Sinds het Tweede Vaticaans Concilie (1962-'65) zijn 'protestanten' voor de Rooms-katholieke kerk echter 'broeders en zusters in de Heer'. Emeritus-pastor John Batist houdt een avond over de meerwaarde van Luthers spirituele gedachtegoed voor de katholieke traditie.

DONDERDAG 3 OKTOBER, 20 UUR.
H. ANTONIUS ABTKERK.

Dineren met een goed gesprek

IN ZIJN BOEK RELIGIE VOOR ATHEÏSTEN steekt filosoof Alain de Botton religieuze tradities in een seculier jasje. Daarmee pleit hij voor een herwaardering van religie in het westen. Een voorbeeld is het *diner pensant*, een avondmaal waarbij tafelgasten met behulp van een vragenkaart in gesprek gaan over persoonlijke, filosofische en theologische onderwerpen. Zoals: is levenskunst een hulp of hype? Is bidden zinrijk? De predikanten van de Kloosterkerk heten hun gasten welkom op elke eerste dinsdag van de even maanden.

VRIJDAG 1 OKTOBER, 18:30-21 UUR.
KOSTEN € 20. OPGAVE: KLOOSTERKERK.NL

YMCA springlevend in Haagse regio

Nieuwe familie voor moderne kinderen

Op een normale manier met elkaar omgaan, dat kun je leren. In de clubhuizen van de YMCA wordt een oud christelijk ideaal levend gehouden. Op bezoek in Escamp.

BRAAF ALS ENGELTJES ZIT EEN tiental kinderen te klein. In de vaardige knutselclub vormen zich asbakken, rozenblaadjes, menselijke figuurtjes. Dit is de knutselclub van de Young Men's Christian Association, kortweg YMCA, in Escamp.

YMCA werd in 1844 in Londen opgericht om de eenheid tussen jeugdige christenen van verschillende gezindten te bevorderen. De oecumenisch-christelijke jongerenorganisatie telt tegenwoordig ongeveer vijfenvierzig miljoen leden in 130 landen. In de Haagse regio staan clubhuizen in Escamp, de Schilderswijk, Scheveningen en Rijswijk.

Kleine familie

In het kleine clubhuis in Escamp aan de Heelsumstraat vermaken vierentwintig vrijwilligers de vier- tot zeventienjarigen met een knutselclub, gi-

taarclub, tienersoos, zomerkamp en met schaats- en zwemuitjes. Voor tieners zijn er voorlichtingsavonden over alcohol, drugs en seksualiteit. Ook volwassenen komen er soms voor een creatieve bezigheid.

Niet het geloof maar inborst telt

Vandaag kneden kinderen van de knutselclub lustig op los. Thuis gebeurt dat haast niet meer, meldt vrijwilligster Anje Veentjer. Volgens haar zijn moderne kinderen door het 'gamen' en tv-kijken in 'eenlingetjes' veranderd. YMCA wil ervoor zorgen dat ze 'een soort kleine familie' gaan vormen.

Het merendeel van de vrijwilligers en

Kleien in plaats van 'gamen' staat model voor de YMCA-filosofie.

kinderen bij YMCA is niet meer christelijk, zoals vroeger. Dat hoeft voor Veentjer ook niet. Zij ziet waarde in het 'verbinden van mensen op basis van de oecumene'. 'We leren kinderen met verschillende achtergronden op een normale manier met elkaar om te

gaan.' Bij de knutselclub lukt dat prima. Het vrolijke gezicht van een moslimvrouw die haar dochter komt brengen, spreekt boekdelen.

Alleen het zomerkamp heeft nog een

uitdrukkelijk christelijk tintje. 'We houden een ochtendgebed en op zondagochtend doen we iets kerkelijks', vertelt Veentjer. 'We maken dan veel gebruik van de kinderbijbel. Bijvoorbeeld bij toneelstukjes over Mozes in het biezen mandje of over het Salomonsoordeel.'

Veentjer noemt zich 'niet zo bijbelvast'. 'Het gaat niet om wat je gelooft, maar om de inborst die je hebt. Ik ben van huis uit niet gelovig, maar heb wel respect voor gelovigen. Die houding probeer ik ook de kinderen bij te brengen.'

Geheim

Wanneer de kinderen naar huis zijn, werken de wat oudere vrouwen van de 'Creaclub' verder aan hun levensboom: een kunstzinnig object waar ze in december mee zijn begonnen. De meeste vrouwen hebben wel een katholieke of protestante achtergrond, maar de kerk keerden ze om verschillende redenen de rug toe.

Hebben zij hier hun nieuwe kerk gevonden? Vrijwilligster Carla Kool waardeert 'de warmte binnen het geheel, met alle mensen'. Veentjer zei ook al zoiets: 'Dezelfde saamhorigheid als bij een kerk.'

MATTHIJS TERMEER

INFO: YMCADENHAAG.NL

Peter Bakker:

'De tekst mag het zeggen'

INTERVIEW Hoe symbolisch lezen we de Bijbel? De vraag werd voorgelegd aan Peter Bakker, predikant van de Pax Christikerk (Mariahoeve). 'Natuurkundigen die in de opstanding geloven, bemoedigen mij.'

MIJN GRONDHOUDING IS: wat willen de schrijvers? Wat is hun boodschap? Zo verval je niet in de vraag wat wel of niet historisch is.

De Bijbel is een rijk, maar ook een moeilijk boek, we hebben mensen nodig om hem uit te leggen, studie. Wat is het literaire genre van de tekst, welke rode draden zijn er te vinden, welke woordherhalingen, verbanden? Met

'Symboliek maakt de verhalen nog mooier'

die vragen doe je recht aan de bijbelschrijvers.

Voor de voorbereiding van een preek lees ik meestal de grondtekst, bestuur commentaren. Dan laat ik alles een dag liggen. De volgende ochtend bid ik vaak. Ik zoek een antwoord op de vraag: wat is de boodschap van dit gedeelte voor mij, voor ons, voor nu? Vaak komt er wel iets. Ik houd er ook rekening mee dat ik het misversta. Altijd zeg ik voor mezelf: ik denk dat dit voor

nu de boodschap is van dit bijbelgedeelte.

Getuigen

Ik geloof dat die boodschap ook gevormd wordt door de cultuur en de context waarin je de tekst leest. Onder andere omstandigheden is er misschien

Natuurlijk staat er veel symboliek in de bijbel. Dat maakt de verhalen vaak nog mooier. Maar ik vind het te weinig om de bijbel alleen symbolisch te lezen. Je ontkomt er niet aan, dat allerlei beschreven gebeurtenissen historisch echt hebben plaatsgevonden. Dat wordt voor mij cruciaal in het opstan-

Een middeleeuwse voorstelling van Jezus' opstanding uit de dood. Schilder onbekend.

een andere boodschap. Mijn uitgangspunt is: de tekst mag het zeggen, en hoe ziet de tekst eruit vanuit Christus en zijn kruisdood en verrijzenis?

dingverhaal van Jezus. Okee, begrijpen met mijn verstand doe ik het niet. Maar ik lees het bericht. De opstanding doet zich zo duidelijk voor aan de

schrijvers. Zij waren getuigen, of getuigen die een getuigenis doorgeven.

Open eindjes

Sommige hedendaagse theologen zeggen: die opstanding, daar kun je toch echt niet meer in geloven? De reactie daarop van verschillende natuurkundigen bemoedigt mij. Ze zeggen: denken die theologen nu echt dat ze daardoor het evangelie aannemelijker maken voor mensen van nu? Deze natuurkundigen stellen dat zij met hun ratio de werkelijkheid niet in een wetenschappelijk systeem krijgen. Er

'Okee, begrijpen met mijn verstand doe ik het niet'

zijn open eindjes, gaten. Zij vinden de opstanding van Jezus geloofwaardig, juist onder meer omdat in de bijbel geschreven wordt over het ongeloof van de diverse omstanders.

Eigen ervaring

Ik heb zelf een jaar of dertig geleden een soort opstandingservaring mogen meemaken. Ik was in die periode al langere tijd erg vermoeid. Een hervormde predikant en ouderlinge baden met me. Ik ervoer de volgende dag dat de helft van mijn moeheid was verdwenen. Deze ervaring heeft in die tijd ook mijn bijbellezende mee gekleurd. Ik mocht iets ervaren van: Jezus leeft. Hij leeft nu.'

MARGOT C. BERENDS

Coos Wentholt over Willem op het strand

Dit jaar wordt herdacht dat de latere koning Willem I in 1813 vanuit Engeland naar Nederland werd gehaald en op het strand van Scheveningen landde. Wie waren de Haagse Oranjegezinde mannen die dat deden en wat stond hen voor ogen? En wat verwachtte de Oranjeprins zelf van zijn nieuwe baan? Coos Wentholt, kenner van de Haagse en Nederlandse historie, komt in dit jubileumjaar over 'tweehonderd jaar koninkrijk' vertellen.

VRIJDAG 25 OKTOBER, 20 UUR. MARANATHAKERK.

Deugden zijn terug van weggeweest

De klassieke deugden zijn terug van weggeweest: verstandigheid, rechtvaardigheid, matigheid en vasthoudendheid, en de geloofsdeugden geloof, hoop en liefde. In een serie avonden neemt ds. Olivier Elseman deugden, ondeugden en barmhartigheden onder de loep. Steeds zijn het zeventallen, die belicht worden. In de christelijke ethiek speelt het bijbelse getal voor de volheid 7 een belangrijke rol.

DONDERDAG 24 OKTOBER, 20-21.30 UUR. MARANATHAKERK.

IN - D R U K HOOP DOET LEVEN

HET WAS EIND 1963 DAT IK, ALS LEERLING-verpleger, mijn tweede bekering beleefde. Mijn eerste geloofskeuze was rond mijn zevende jaar, toen ik mijn hart voor Jezus opende op de bijbelclub. Daar vond ik warmte en een wereld van verhalen en liederen, die mij sindsdien draagt. Vervolgens hield een boek van Stanley Jones (1884-1973) mij in Ermelo een nacht lang wakker. Het bepaalde mij erbij dat geloven tegendraadse keuzes vraagt. 'Is het Koninkrijk Gods werkelijkheid?', zo heette het in 1940 (!) verschenen boek dat ik in één ruk uit las. Vanaf dat moment wist ik dat ik dienst moest weigeren. Mijn evangelische vrienden vreesden dat ik communistisch geworden was en mijn buitenkerkelijke familie bespeurde een lichte graad van godsdienstwaan-zin.

Stanley Jones' boeken, hij schreef er zo'n dertig, waren in 1963 alleen nog antiquarisch verkrijgbaar. Ouderen kenden zijn naam nog, maar ik vrees dat hij voor velen inmiddels volkomen onbekend is. Jones was een methodistisch zendeling die het grootste deel van zijn leven in India werkte en daar bevriend was met Mahatma Ghandi. Na de moord op Ghandi schreef Jones een biografie over hem, die mede van invloed was op dominee Martin Luther Kings keuze voor geweldloos verzet tegen de rassenscheiding. Op 9 juni 1969 heb ik Stanley Jones nog horen spreken – hij was toen 85 – in een afgeladen Utrechtse Domkerk. Hij sprak daar over het thema 'een onwankelbaar Rijk', een onderwerp dat mij sindsdien niet meer losliet. In de eerste helft van de vorige eeuw organiseerde Jones in India 'rondetafelgesprekken' waar chris-

tenen, hindoes, boeddhisten en moslims respectvol met elkaar in gesprek gingen. De Wereldraad van Kerken en de dialoog moesten nog uitgevonden worden. Het waren respectvolle ontmoetingen, waarin men van elkaar verwachtte dat je vertelde wat het geloof voor jou betekende. Als Christus de 'Waarheid' is, zal dat in de ontmoeting wel blijken, zei Jones. Daarom geen debat of de ander kwetsen in zijn overtuiging. Een bevlogen volgeling van Jezus was Jones, die ook zocht naar een sociale en politieke vertaling van het evangelie voor de samenleving. Hij bereef geen zending om mensen uit de hel te redden. Geraakt door Gods liefde kon hij niet anders dan verkondigen dat het Rijk van God in deze wereld baan breekt. Dat vervult je bestaan met hoop. Hij schreef: 'De nieuwe relatie met God brengt je in een nieuwe verhouding met jezelf, je naaste, de

natuur en het universum.'

In 1984 verscheen de Nederlandse vertaling van de autobiografie, *Mijn leven, een symfonie voor God*, die hij kort voor zijn dood voltooidde. Professor Jo Verkuyl schreef in het voorwoord dat zijn leven 'een waagstuk in gehoorzaamheid' was. Er zat nog veel negentiende-eeuws optimisme in de theologie van Stanley Jones en hem wordt een zekere naïveteit verweten. Maar liever een theologie van de hoop dan een kerk die de tegendraadse woorden van Jezus tussen haakjes zet. Geloven moet tegenwoordig vooral eigentijds en laagdrempelig zijn – je moet er wat aan 'beleven'. Het is iedereen gegund, maar dat Koninkrijk, komt daar nog van wat?

ROB VAN ESSEN

